

En generell instruktörsguide till Esther SimLab

Ett metodstöd för praktisk teamträning med patienten i teamet

ESTHER
SimLab

PRAKTISKT LÄRANDE OCH VERKSAMHETSUTVECKLING

Fokus på kommunikation, samverkan och bemötande, så
kallade icke-tekniska färdigheter

Inledning

Denna instruktörsguide riktar sig till dig som ska samordna och genomföra ett Esther SimLab-tillfälle för praktisk teamträning.

Fokus i Esther SimLab är att skapa lärande och nya perspektiv genom praktisk träning tillsammans med patient och/eller närstående. Det är ett metodstöd för träning av t ex kommunikation och bemötande, det som kallas för icke-tekniska färdigheter.

Vad vill vi uppnå med Esther SimLab?

Förbättra samordning och teamutveckling, stärka och utveckla ett personcentrerat förhållningssätt:

- gå från att se patienten som en mottagare till en medskapare
- fragmentisering av vården till ett helhetsperspektiv
- färdiga lösningar till mer individanpassning

Begreppet Esther representerar invånaren och står för rollen patientföreträdare oavsett ålder, kön, etnicitet, sexuell läggning eller hälsotillstånd.

Du som instruktör har avstämningar med övergripande ansvarig/chefsroll i förberedelser, genomförande och uppföljning och tar även del av materialet som är riktat till chefsrollen för att få en övergripande bild.

För att få tillgång till en webbenkät för utvärdering av Esther SimLab-tillfället, kontaktar du som instruktör/chef regionens utvecklingsenhet Qulturum, kulturum@rjl.se och mailar den vidare till deltagare och observatörer.

Allt material finns tillgängligt på Esther SimLabs webbplats,

Instruktörsguiden är indelad i följande avsnitt:

- 1 Förberedelser – Behov och Lärandemål
- 2 Inledning av träning – Esthers berättelse
- 3 Praktisk teamträning
- 4 Reflektion och lärande
- 5 Handlingsplan och återkoppling till verksamhet

Scanna, eller klicka på QR-koden för att komma till ESTHER SimLabs webbplats

1 Förberedelser – Behov och Lärandemål

Involvera chef/övergripande ansvariga och ha avstämningar inför träningstillfället för att säkerställa din roll i planering, genomförande, uppföljning och återkoppling till aktuella verksamheter. Det kan t ex handla om:

- bokning av datum och tid för träningstillfälle, och lokal
- kontakter med aktuella deltagare i träningen inklusive patientrepresentant/er. Teamet som ska träna tillsammans ska spegla hur det ser ut i vardagsarbetet.
- att bjuda in observatörer som kan ha uppgiften att återkoppla lärandet och förbättringsförslagen till sin verksamhet, rekommendation att bjuda in patientföreträdare som observatör
- information om träningen ska ske fysiskt eller digitalt
- vilka 2-3 lärandemål som ska sättas upp för träningen, ett exempel: *Att patientrepresentanten/den närstående blir en aktiv deltagare i teamet*

Material och utrustning

Aktuellt material:

Från Esther SimLabs hemsida

- Reflektionsblad till observatörer
- Bildspel med talmanus
- Handlingsplan

Utrustning i lokal:

- Projektor, dator.
- Bord i öar alternativt u-form för deltagare. Observatörer sitter en bit ifrån.
- Uppkopplingsmöjlighet om övningen ska ske digitalt.
- Namnskyltar
- Bordskyltar

*Scanna, eller klicka
QR-koden för att
komma till Levande
bibliotek, för att hämta
checklistor*

Översikt av Esther SimLab - träningstillfälle, tidsåtgång beräknad för 60-90 min praktisk teamträning (inkl fika)

Tidsåtgång	Innehåll	Beskrivning av innehåll
Använd den generella powerpoint presentationen som stöd för hela den praktiska teamträningen. Komplettera med aktuell information för just denna träningsituation.		
2 Inledning Ca 15 min	Inledning	Välkommen och presentation av alla. Varför är det viktigt att träna just nu? Några ord från sammankallande/chef. Informera om att ni vill utvärdera Esther SimLab med en webbenkät i ett mailutskick efteråt. Bestäm vem som dokumenterar, sammanfattar, summerar och är tidshållare.
	- Förväntningar, frågor	Deltagarna pratar några minuter två-och två. I storgrupp – skriv på whiteboard vad som kommer upp. Återkoppla till detta i slutet av dagen. Ta kort på whiteboarden. <i>Syfte: Få en gemensam bild av varandras förväntningar. Fungerar som en "isbrytare"</i>
	- Om praktiskt lärande	Kompetens och förmågor/färdigheter. Behov och beteenden hos vårdsökande Teamträning, patienten/närstående en del av teamet Metodikums pedagogik Lärandemål <i>Syfte: Skapa förståelse för Esther SimLab</i>
	Presentation av träning	Avsnitt som handlar om instruktioner för den praktiska träningen. Esthers berättelse. Förekomma något som kan bli svårt?? <i>Syfte: Tydlighet för deltagare och observatörer</i>
3 Praktisk teamträning Ca 20-30 min	Genomförande av praktisk träning Typ av praktisk teamträning: "Reflekterande dialog" "Praktisk träning"	En tydlig start och ett slut på den praktiska teamträningen. Som instruktör ställer du coachande frågor för att facilitera övningen beroende på vald typ av träningsform. Här tränar deltagarna på att identifiera, patientrepresentanten/den närståendes behov som behöver tillgodoses för att vardagen ska fungera. Observatörerna använder reflektionsblad för sin dokumentation.

<p>4 Reflektion</p> <p>Ca 20-30 min</p>	<p>Reflektion</p>	<p>Reflektion från deltagare och observatörer och patientrepresentant. Utgår från uppsatta lärandemål. Vad gjorde vi extra bra? Vad gör vi annorlunda nästa gång? Vilka lärdomar tar jag med mig?</p> <p>Observatörerna använder handlingsplan för sin dokumentation.</p>
		<p>Du som instruktör ser till att reflektionen inte sker i en negativ ”anda”, försöker att styra till vad som fungerade bra och vad som kan göras annorlunda. Se gärna till att alla kommer till tals, ”gå laget runt”</p> <p><i>Syfte: Att lyfta framgångsfaktorer och områden som behöver förbättras, ta med sig lärandet till vardagens arbete.</i></p>
<p>5 Handlingsplan</p> <p>Ca 20 min</p>	<p>Lärande – detta tar vi med hem</p>	<p>Vad lärde vi oss under den praktiska teamträningen? Lärdomar för individ, team och organisation? Vad tar vi med oss tillbaka till verksamheten? Något som vi behöver ändra på?</p> <p>Öka förståelsen för eller sluta göra? Sammanställ idéerna till förbättringsförslag och påbörja en handlingsplan som ett led i ständiga förbättringar</p> <p>1-2 lärdomar att prova i vardagen.</p> <p><i>Syfte: Att säkerställa att lärandet fångas och att identifierade förbättringsförslag tas vidare.</i></p>
<p>Ca 10 min</p>	<p>Avslutning</p>	<p>Återkoppla till förväntningar och frågor. Informera om att en webbenkät kommer att skickas ut.</p> <p><i>Syfte: Esther SimLab är en levande modell under ständig utveckling.</i></p>

Läs igenom checklista inför Esther SimLab-träning i slutet av detta häfte.

2 Inledning av träning - Esthers berättelse

Använd bildspel med talmanus.

Nedan ges förslag på text/fraser du kan använda i inledningen av ert träningstillfälle med Esther SimLab.

- Hej och välkommen! Idag kommer vi att träna praktiskt tillsammans i teamet. I teamet ingår även patienten.
- Vi tränar detta just nu för att....Chef/sammankallande berättar kort om bakgrunden.
- Detta är en möjlighet till träning och reflektion tillsammans i teamet. Du agerar alltid utifrån dig själv med de befogenheter du normalt har i din yrkesvardag. Det ska vara okej att göra fel, att få testa sig fram för att hitta nya sätt att agera.
- Be alla att presentera sig kort, vilken yrkesroll och vilken verksamhet man kommer ifrån, vem är patientrepresentant och vilka som kommer att vara observatörer i rummet. Klargör deltagarnas och observatörernas funktioner.
- Förklara vad observatörsrollen innebär. Rollen är viktig. Det handlar om att fånga det som händer i rummet, vad teamet gör bra och vad som kan göras annorlunda utifrån aktuella lärandemål.
- Vi kommer att reflektera och återkoppla tillsammans kring uppsatta lärandemål.
- Bestäm vem som tar roll att dokumentera de förbättringsförslag som ska återkopplas till verksamheterna, sammanfatta och summera i slutet av den praktiska teamträningen. Även vem som är tidshållare.
- Patientrepresentanten/den närstående berättar kort om vem hen är, sjukdomsbild och social situation. Vad är aktuellt och varför kontaktas vården?(dvs de behov som ska vara utgångspunkt i den praktiska teamträningen).

3 Praktisk teamträning

Vilken form av praktisk teamträning som väljs beror på vad som tränas:

Reflekterande dialog: Detta är en resonerande form, där alla deltagarna hjälps åt att ta processen vidare i ett samtal. Instruktören har en viktig roll att facilitera att alla kommer till tals och att träningen tar steg framåt.

Praktisk teamträning (agerande utifrån yrkesroll): Här är utgångspunkten att efterlikna verkligheten så mycket som möjligt.

- Var tydlig med genomgång av förutsättningarna, dvs upplägget och genomförandet. T ex tidsåtgång, säkerställa att alla är redo att börja.
- Starta och avsluta den praktiska teamträningen på ett tydligt sätt för deltagarna. Den praktiska teamträningen utgår från patientrepresentanten/ den närståendes berättelse och lärandemålen.
- Facilitering: Instruktören ställer vid behov coachande frågor för att leda övningen framåt. Använd öppna frågor (hur, vad, när, vem, var), undvik varför-frågor. Säkerställ att deltagare har rätt fokus kopplat till lärandemålen. Säkerställ att tiden hålls.

4 Reflektion

Bestäm vem som tar roll att dokumentera det som framkommer i reflektionen, använd gärna mall för handlingsplan. Tänk på att inte fastna i långa diskussioner om detaljer. Hänvisa gärna till riktlinjer, det ökar tydligheten för deltagarna. Ta inte mer plats än vad du behöver som instruktör. Se till att alla deltagare får möjlighet att komma till tals. Den som inte säger något och är tyst, kanske behöver en hjälpanvändande fråga.

Här ges förslag på text/fraser du kan använda i reflektionen:

- Tack för er insats! Vi ska nu reflektera tillsammans utifrån de lärandemål som valts ut.
- Bra jobbat idag! Innan vi avslutar vill jag att ni går till er själva en stund och funderar på vad just du tar med dig specifikt från idag.
- Facilitering: Tänk på att inte fastna i långa diskussioner om detaljer. Hänvisa gärna till riktlinjer, det ökar tydligheten för deltagarna. Ta inte mer plats än vad du behöver som instruktör. Utgå alltid från lärandemålen.
- Deltagarna, patientrepresentanten/den närstående och observatörerna reflekterar kring ett lärandemål i taget.

Använd följande stöd:

- Vad gjorde vi extra bra?
- Vad gör vi annorlunda nästa gång?
- Vilka lärdomar tar jag med mig?
- Blev patientens behov tillgodosedda?

Summera och dokumentera lärdomarna.

5 Handlingsplan och återkoppling till verksamheten

Nedan ges förslag på text/fraser du kan använda som stöd i handlingsplan och återkoppling till verksamhet. Använd sammanställd dokumentation från reflektionen.

- Nu har vi kommit fram till det sista steget – att gå igenom dokumentationen som gjorts under träningen och reflektionen.
- Vilka förbättringsområden har identifierats? Det är även värdefullt att lyfta framgångsfaktorer från träningen. Hur återför vi detta till verksamheterna?
- Förbättringsidéer? 1-2 lärdomar att testa i vardagsarbetet.
- Fortsatt förbättringsarbete tar vid. Ta stöd av Förbättringsmodellen.

*Scanna, eller klicka
på QR-koden för
att komma till
Förbättringsmodellen*

Informera om att en webbenkät kommer att skickas ut för en utvärdering av Esther SimLab.

Avsluta med att tacka för idag.

Checklista inför Esther SimLab träning

Gå gärna igenom följande checklista tillsammans med chef/övergripande ansvarig i förberedelserna:

1. Är alla involverade som ska ingå i träningen? Yrkeskategorier? Verksamheter?
2. Är patientrepresentant rekryterad/kontaktad och förberedelser och uppföljning planerad?
3. Är specifika observatörer inbjudna för att dokumentera och återkoppla lärande och förbättringsförslag till sin verksamhet?
4. Är ändamålsenlig lokal bokad där träning och reflektion kan ske ostört? Fikabeställning?
5. Vilka förkunskaper behöver deltagarna?
6. Vet deltagarna var den praktiska träningen ska äga rum? Har inbjudan skickats ut?
7. Är lärandemålen uppsatta?
8. Ska den praktiska teamträningen ske fysiskt eller digitalt?
9. Är Qulturum kontaktad för tillgång till utvärderingsenkät?

